

Atenció, Prevenció i Suport a la Infància

“Els pares s’han d’adonar de les dificultats del seu fill i entendre-les per ajudar-lo a superar-les”

DAPSI atèn a Cerdanyola, Montcada i Reixac, Sant Cugat i Rubí més d’un miler de nens menors de 6 anys amb trastorns de desenvolupament, discapacitats i en situacions de risc

L’entitat disposa de centres a Cerdanyola, Montcada, Sant Cugat i Rubí, i com aquests quatre n’hi ha 48 més a la resta de Catalunya conduïts per altres institucions, això sí, controlades sempre per la Generalitat i que en la major part dels casos tenen signats convenis amb els ajuntaments, que faciliten el local i alguns també recursos econòmics. És el cas de Montcada i Sant Cugat.

A Cerdanyola el suport municipal consisteix en la cessió de part de la tercera planta de l’edifici de la Creu Roja - propietat de la Mancomunitat Cerdanyola-Ripollet-Montcada-, pendent d’una reforma absolutament necessària -prevista per a aquest any- tenint en compte l’activitat que s’hi desenvolupa -un total de 349 nens atesos- i que l’espai és a totes llums insuficient. “Les condicions són molt dolentes”, afirma una de les responsables del servei a Cerdanyola, Cristina Muñoz, qui enumera algunes de les deficiències, com que només hi ha un lavabo per a tota la planta -on hi ha també l’Equip d’Atenció a la Infància i l’Adolescència- que han de compartir professionals i usuaris del centre, que el timbre no funciona o que l’ascensor s’espatlla cada dos per tres.

Qüestió d’espai i de prioritats

A Cerdanyola, on també es tracten els casos de Ripollet, hi treballen vuit professionals que disposen de quatre sales diminutes on atendre els pacients. “Un 8% dels nens de Cerdanyola i Ripollet són atesos en algun moment a DAPSI i les condicions no són adequades”, indica una de les responsables del centre de Montcada, Conxa Bugié. Allà no tenen tants problemes d’espai. El servei està ubicat a l’antiga casa del conserge del CEIP Reixac, on cinc professionals atenen un total de 207 nans. A Sant Cugat, amb 183 pacients, les set persones que hi treballen tampoc pateixen les deficiències d’espai de Cerdanyola, tot i que segons explica una d’elles, Sílvia Ferrand, des de fa dos anys estan pendents del trasllat a un nou local, donat que l’Ajuntament té previstes reformes a la plaça del Rei, on hi ha la ubicació actual.

Cristina Muñoz recorda que han reivindicat en moltes ocasions millores al local, però que rebien resposta “depèn de la sensibilització del ajuntaments”. “No es considera prioritària l’atenció precoç”, afirma. I cal tenir en compte que el percentatge de nens que es tracten als municipis on treballa DAPSI és el doble de la mitjana de Catalunya (3%) i arriba

al 10% del total dels casos.

Fins el 1988 l’atenció precoç es feia a l’Hospital Parc Taulí de Sabadell, any en que es va descentralitzar el servei a Sant Cugat, on s’atenien també els nans de Montcada i Cerdanyola. L’any 1991 l’Ajuntament de Montcada va facilitar un local per què els nens del municipi no haguessin de desplaçar-se a Sant Cugat, i el 1996 va passar el mateix a Cerdanyola. Des de llavors, els casos han anat augmentant continuadament, però no els recursos econòmics. “És un servei que cada cop es coneix més”, diu la Cristina Muñoz. “Hem fet un esforç per apropar-nos a la població, perquè si els nens de Cerdanyola haguessin d’anar a Sant Cugat no ho farien”, indica Conxa Bugié. “Nosaltres atenem molts més nens dels que estem obligats”, afegeix. Altres centres, en canvi, en lloc d’incrementar el nombre de pacients, invierteixen les subvencions de la Generalitat en altres qüestions, com la millora dels locals, per exemple.

Tractament integral i coordinat

Però, què fan en un Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç? “Donem atenció a nens amb trastorns de desenvolupament i/o en situació de risc”, explica Conxa Bugié. Així, entre els pacients de DAPSI hi ha nens amb problemes de motricitat, de llenguatge, emocionals, de conducta, amb pares que s’han separat, plurideficients (amb paràlisi cerebral), etc... Arriben derivats principalment des del pediatra i l’escola, però també per iniciativa dels propis pares, els serveis socials o els veïns.

La coordinació amb els serveis educatius i sanitaris és bàsica per tal de poder oferir un tractament integral, que realment sigui útil per al nano, cosa que, segons assenyalen les responsables de DAPSI, en aquesta zona del Vallès succeeix. “El treball es fa no només amb el nen sinó també amb la família, l’escola, l’entorn en què es mou”. “Som molts professionals treballant en la mateixa direcció”, diu la Sílvia Ferrand. “L’estona que passem amb els nens aquí -alguns fan una hora setmanal, d’altres dues, d’altres una quinzenal, depèn del cas- no és el més important. No és tant la quantitat del tractament com la qualitat”, afegeix Cristina Muñoz.

Un cop el nen arriba al centre acompanyat dels pares, se li fa una primera visita per determinar el diagnòstic. Després

D’esquerra a dreta: Cristina Muñoz, Sílvia Ferrand i Conxa Bugié, al local de DAPSI a l’edifici de la Creu Roja

Foto: B. Recanat

es reuneixen tots els professionals que hi treballen -psicòlegs, fisioterapeutes, logopedes, neuropediatres- per acordar el tractament que li faran seguir i, a partir d’aquí, es programen les visites que siguin necessàries.

Tan important és el tractament mèdic que rebrà el nen com la col·laboració dels pares i els professors. “Hem de ser mestres de nens i pares. Aquests s’han d’adonar de les dificultats del seu fill i entendre-les per què puguin ajudar-lo a superar-les”, diu la Conxa Bugié. “I ho hem de transmetre de manera que no s’ho prenguin malament”, afegeix Cristina Muñoz. “No hem d’enviar la competència dels pares. Som els professionals facilitadors de l’acomodació entre pares i fills”, puntualitza la Sílvia Ferrand.

Mestres, psicòlegs, companys de joc...

Així, les i els professionals que treballen en l’atenció precoç han de fer una mica de tot. Des de ser mestres fins a psicòlegs, passant per companys de jocs. “Ens ho trobem sobretot amb les mares, que no tenen a ningú que les escolti”, indica Muñoz. Tenen molt clar que per poder ajudar el nano “primer hem d’entendre les circumstàncies del seu entorn”. L’actitud dels pares és, doncs, bàsica, i la majoria “són receptius”. Ara bé, no tots els problemes tenen solució. “Els nens amb una patologia no els podem curar. El que podem fer és ajudar la família a entendre el problema i al nen a treure el màxim profit de les seves característiques. Ajudem a que s’adaptin a la situació”, aclareix Bugié. “Quan els pares es veuen acompanyats i que els mestres entenen la situació, això elsaju-

da molt”, comenta Ferrand.

El tractament es basa en el joc. Els pacients són nans, la majoria menors de 4 anys, per tant, “juguem i ensenyem a jugar als pares. A través del joc veiem quins són els problemes i hi introduïm els elements que els ajudin”, explica Ferrand. És un tractament, doncs, relaxat i lúdic.

És molt important que els problemes de desenvolupament es detectin el més aviat possible. “Una consulta en aquesta edat pot ajudar molt i facilitar la vida”, afirma Bugié, de manera que la sensibilització dels pediatres amb l’atenció precoç és també un element clau.

El problema arriba quan els nens arriben a l’edat màxima per ser atesos en un d’aquests centres. Llavors, els que no tenen problemes greus, es troben amb un “buit” assistencial. A banda de l’atenció que puguin rebre a les escoles, no existeix cap servei que ofereixi una atenció similar a la que faciliten els Centres de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç. Des de DAPSI aposten per dotar de més recursos els centres educatius per a l’atenció psicològica i dels nens amb dificultats.

Segons Conxa Bugié, hi ha més possibilitat que el 6% que atenen que necessitin l’ajut d’un equip de suport, “el problema és que no hi ha prou recursos econòmics. Entre un 10 i un 15% requereix l’atenció en algun moment d’aquest servei”. L’anima als pares que detectin qualsevol mena de problema amb els seus fills i fer servir els centres d’atenció precoç. A Cerdanyola es troba a l’avinguda de la Creu Roja, 25; a Montcada, al carrer Doctor Buxó, 29; i a Sant Cugat, a la plaça del Rei, sense número.